

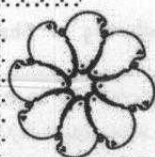
۲۱۱۲۳۹۲

بسم الله الرحمن الرحيم

بررسی تطبیقی محاکمه غیابی متهم
در حقین ایران و حقوق بین الملل کیفری

مؤلف:

حمیدرضا شهریوری

انتشارات شبازی

شهریوری، حمیدرضا، ۱۳۶۸-	رشناسه
ایران، قوانین و احکام	و ان قراردادی
Iran, Laws, etc	
بررسی تطبیقی محاکمه غیابی مفهوم در حقوق ایران و حقوق بین الملل کیفری/مؤلف حمیدرضا شهریوری.	وان و نام پدیدآور
تهران: انتشارات شهبازی، ۱۳۹۹.	نخستین نشر
۱۳۳ ص.	نخستین طبع
978-622-629541-3:۴۰۰۰۰۰ ریال	ایک
فیه	سبب فهرست نویسی
کتابنامه: ص. ۱۲۲-۱۲۳.	داشت
حکم غیابی - ایران	بضوع
Judgments by default- Iran	بضوع
دادرسی عادلانه (حقوق بین الملل)	بضوع
* Fair trial (International law)	بضوع
آیین دادرسی جزایی (حقوق بین الملل)	بضوع
Criminal procedure (International law)	بضوع
حقوق تطبیقی	بضوع
Comparative law	بضوع
۹۳۴۱۱۷۵۸	ه ریدک *
۳۳۷/۵۵۰۷۷	ه بندم جیبی
۶۱۵	ه ریدک کتابخانه

عنوان کتاب: ..... بررسی تطبیقی محاکمه غیابی متهم در حقوق ایران و حقوق بین الملل کیفری
مؤلف: ..... حمیدرضا شهریوری
ناشر: ..... انتشارات شهبازی
مدیر مسئول انتشارات: ..... دکتر جواد شهبازی کرمی
ناظر فنی: ..... حامد رحیمی
حروفچینی و صفحه آرایی: ..... قاسمی (رها)
طراحی جلد: ..... فرهادی
چاپ و صحافی: ..... چاپ روز
نوبت چاپ: ..... اول ۱۳۹۹
شمارگان: ..... ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ..... ۴۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۹۵-۴۱-۳ ISBN: 978-622-629541-3

تلفن: ۶۶۴۰۳۰۰۹ همراه: ۰۹۱۲۱۸۳۴۱۴۴

نمایندگی فروش: تهران خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۱۲،
ساختمان گوتنبرگ، طبقه اول، انتشارات شهبازی، کدپستی: ۱۳۱۴۷۵۴۶۱۴

ایمیل: ShahbaziPub@gmail.com وب سایت: www.ShahbaziPub.ir

توجه: کلیه حقوق مادی و معنوی چاپ و نشر، طرح روی جلد و عنوان کتاب با توجه به قانون حمایت حقوق مؤلفان،
مصنفان و هنرمندان، مصوب سال ۱۳۴۸ برای انتشارات شهبازی محفوظ است. هر گونه استفاده بدون مجوز کتبی از ناشر
تخلف بوده و بر اساس بند (۵) ماده ۲۳ قانون قابل پیگیری در محاکم قضایی می باشد.

مقدمه مؤلف:

محاكمه غیابی یکی از موضوعاتی است که در طول تاریخ حقوق، رویکردهای متفاوت و گاه متعارضی نسبت به آن اتخاذ شده است. در دوران معاصر، با ظهور مفاهیم حقوق بشری و محاکمه منصفانه، موضوع محاکمه غیابی با چالش های حقوق بشری مواجه شده است. بدین ترتیب، حقوق بشر که عموماً متکی بر تمامیت حقوق فردی همه افراد و از جمله متهمین است، مقتضی منع محاکمه غیابی می باشد اما از سوی دیگر، رعایت حقوق اجتماع و نظم عمومی می تواند مانعی برای اطلاق ممنوعیت محاکمه غیابی نباشد.

در این کتاب، مواضع نظام حقوقی کیفری را از نظر می گذرانیم و تغییرات آنها در بزرگترین نظام های حقوقی جهان را بررسی می کنیم. از آنجا که موضع حقوق ایران در این باره با فقه اسلام پیوستگی دارد، طرح نقطه نظرات فقهای اسلامی نیز، خالی از فایده نیست. در نهایت، با مراجعه به اساتامه های دادگاه های بین المللی، موضع هر یک از این دادگاه ها را نسبت به محاکمه غیابی، استخراج و تحلیل می کنیم. از رهگذر این بررسی تطبیقی، هدف کشف استخراج وجوه اشتراک و افتراق بین تمام این رویکردها در راستای نیل به ارائه پیشنهادات مشرک برای رفع نواقص احتمالی و برقراری توازن بین حقوق فرد و جامعه است.

حمیدرضا شهبازی

بهار ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۷	مقدمه.....
۷	الف- بیان مسئله.....
۱۶	ب- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۱۸	ج- اهداف تحقیق.....
۱۹	د- پیشینه تحقیق.....
۲۱	ه- نوآوری تحقیق.....
۲۲	و- سوالات تحقیق.....
۲۲	ز- فرضیات تحقیق.....
۲۳	ح- روش تحقیق، و ساماندهی تحقیق.....
۲۵	فصل اول:.....
۲۵	مفاهیم ربانی.....
۲۸	مبحث اول: دادرسی منصفانه و محاکمه غیابی.....
۲۹	گفتار اول: مفهوم دادرسی منصفانه.....
۳۶	گفتار دوم: جایگاه محاکمه غیابی و مفهوم دادرسی منصفانه.....
۴۱	مبحث دوم: مختصری در نظام دادرسی.....
۴۳	گفتار اول: نظام دادرسی اتهامی.....
۴۶	گفتار دوم: نظام دادرسی تفتیشی.....
۵۰	گفتار سوم: نظام مختلط.....
۵۷	فصل دوم:.....
۵۷	محاکمه غیابی متهم در حقوق ایران.....
۵۹	مبحث اول: اصل یا استثنای محاکمه غیابی.....
۶۱	گفتار اول: برآورد دادرسی غیابی در حقوق ایران بر مبنای نظام دادرسی.....
۶۶	گفتار دوم: تطبیق مفهوم دادرسی غیابی در حقوق ایران با موضع نظام دادرسی.....
۷۳	مبحث دوم: شرایط محاکمه غیابی و آثار آن.....
۷۴	گفتار اول: شرایط محاکمه غیابی.....
۷۵	بند اول: نوع جرایم.....
۸۰	بند دوم: سایر شرایط.....
۸۵	گفتار دوم: اثر محاکمه غیابی.....
۸۶	بند اول: حق اعتراض.....
۸۹	بند دوم: آثار حق اعتراض.....
۹۳	فصل سوم:.....

۹۳.....	محاکمه غیابی در حقوق بین‌الملل.....
۹۶.....	مبحث اول؛ اصل یا استثنای محاکمه غیابی.....
۱۰۱.....	گفتار اول؛ محاکمه غیابی در نظام دادرسی بین‌المللی.....
۱۰۲.....	بند اول؛ نظام اتهامی و نظام تفتیشی.....
۱۰۵.....	بند دوم؛ نظام مختلط.....
۱۰۹.....	گفتار دوم؛ مبانی محاکمه غیابی در حقوق تطبیقی.....
۱۱۰.....	بند اول؛ حقوق کامن لا.....
۱۱۲.....	بند دوم؛ حق روی و ژرمی.....
۱۱۵.....	مبحث دوم؛ شرایط محاکمه غیابی و آثار آن.....
۱۱۷.....	گفتار اول؛ شرایط محاکمه غیابی در نسل اول دیوان‌های بین‌المللی.....
۱۱۸.....	بند اول؛ دادگاه‌های نظامی.....
۱۲۰.....	بند دوم؛ دیوان کیفری بین‌المللی.....
۱۲۲.....	گفتار دوم؛ شرایط محاکمه غیابی در نسل دوم دیوان‌های بین‌المللی.....
۱۲۳.....	گفتار سوم؛ شرایط محاکمه غیابی در نسل سوم دیوان‌های بین‌المللی.....
۱۲۹.....	گفتار چهارم؛ اثر محاکمه غیابی.....
۱۳۱.....	بند اول؛ حق اعتراض.....
۱۳۳.....	بند دوم؛ سایر حقوق متهم.....
۱۳۶.....	نتیجه‌گیری.....
۱۳۶.....	۱- نتایج کلی.....
۱۴۴.....	۲- آزمون فرضیات.....
۱۴۷.....	۳- پیشنهادات.....
۱۵۲.....	منابع.....